

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12
Negyedévre ——— 6
Egy hóra ——— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1903.

XXXII. évfolyam. 136. szám.

Csütörtök, június 18.

Válságos órákban.

Nagybeeskerek, június 18.

Tények jellemezzék a nehéz helyzetet, ne érzelmeik.

Az érzelmeknek egyelőre hallgatniok kell, ha különben még oly jogosultak is. Ők voltaképpen csak annak tükörképe, hogy a helyzet miként mutatkozik egyesszemélyekben s miként hat rájuk; már pedig ilyen komoly időben a személyeknek mindnek az ügy szolgálatába, az ország érdekeinek szolgálatába kell lépniök.

Nos, a döntő tény, melyet nem lehet elvitatni, abban áll, hogy Széll politikája már akkor megbukott, mikor ő maga még folyton a kormányruznál állt. Az ő politikája megbukott abban a pillanatban, midőn a katonai javaslatokkal az obstrukció ismét felütötte a fejét, ami tudvalevőleg már tavaly ősszel történt. Ez annak bizonyítéka volt, hogy az ellenzék nem tudta méltányolni annak értékét, hogy a parlamenti helyzet újjáalakítására vonatkozólag vele tárgyaltak; bizonyítéka volt annak, hogy az ellenzék félreismerte feladatát és oda jutott, hogy a többség jogait arrogálta, ami nem más, mint a többség jogainak konfiskálása.

Ezzel léket kapott a parlamentárizmus és miután az ellenzék nem találta meg az utat a visszatérésre, a helyzet hasonló lett ahhoz, mint mikor Széll Kálmán előde ugyanazon nehézség előtt állt, csak hogy most annival aggasztóbb volt a helyzet, minthogy a többség nemcsak számban erősödött meg, hanem tiszta választásokból is került ki.

A parlamentáris elv megtagadása tehát az ellenzék részéről most annál szembezőköbb; minden szempontú ürügy nélkül szükkölködik az ellenzék.

Akkor is egyideig a passzív ellenállást gyakorolta Bánffy báró, de mit sem használt. Széll Kálmán nagylelkűen és óvatosan

fogott a kibontakozáshoz és szintén a passzív ellenállásba kellett jutnia. Hogy most sem használt semmit, mutatja Széll Kálmán lemondása.

És most egy különös színjátékot látnunk. Az ellenzék, a nyílt és a Széll ellen alattomban dolgozó, siránkozó vénasszonyok seregéből áll, kik nem győzik eléggé bizonyítani bánatukat a távozó férfi felett s nem képesek eléggé magasztalni személyes erényeit s politikája előnyeit. Ha politikája már előbb megbukott, mialatt e politika hordozója még működött, politikája — úgy tetszik — továbbakarmüködni, miután hordozója megbukott. Fordulatot jelentsen ez az ellenzéknel, megterészt?

Gyakran halljuk, hogy fiatal emberek valamely fenyegető veszedelem hatása alatt hirtelen megöszültek és rendkívül öreg külszint kaptak. Az ellenzék is így járt. Széll Kálmán lemondásának napja teljesen megváltoztatta őt, vakmerőségét és dacosságát — úgy látszik — meghajlította. Fiatalnak elég fiatal volt az ellenzék, zöld volt és tapasztalatlan. Ha változása nem külső ha valóban az öregkor érettsége és bölcsesség vett nála szállást, akkor a legnehezebbet még el lehet hárítani, akkor tovább is amaz alapelvek szerint lehet kormányozni, melyek Széll Kálmán magasztos vezérszavai voltak; de ha elégikus érzését ismét elveszti az ellenzék, ha minden csak külső és mulékony változás volt, akkor, mint ezt elég gyakran megjósoltuk, izgalmas és szomorú napok elé megyünk, meggy Magyarország.

Meghamisított földrajz.

A „Torontál” f. év és hó 16-iki számában, Hegedűs János urnak e cím alatt megjelent soraira ez a válaszom:

F. 6. május hó 15-én meglátogatta alulirt osztályát dr. Radvány Ferenc ur, Torontálvarmegye kir. s. tanfelügyelője, Hegedűs János ur, a nagybeeskereki anyakönyvi kerület felügyelője társaságában. Többek között a tanfelügyelő ur a

földrajzból is kívánt hallani. Kérdésére, hogy mit tanulunk most, azt feleltem, hogy jelenleg Magyarország V-ik kerületét (Vargyas szerint), Horvát- és Szlavonországot tanuljuk. Néhány a tanulókhöz intézett általános kérdés után kiszólitott a tanfelügyelő ur a térképhez egymásután 3 tanulót, azt óhajtván, hogy mutassák meg Magyarország határát. Mind a három hibásan mutatta a határt, annyiban, a mennyiben Horvát-Szlavonia területét kihagyták. Tanfelügyelő ur szinte szeméivel kérdezett, hogy mit jelentsen ez és így szólt: „Hát Szlavon- és Horvátországot nem mint Magyarországhoz tartozó részt tanulják, hanem külön?” Erre azt válaszoltam, hogy nemcsak, hogy nem tanítjuk mint külön államot Horvát és Szlavoniát, hanem Vargyas szerint mint Magyarország V. kerületét (vidéket) tanuljuk. Tanfelügyelő ur azon kérdésére, hogy mi az oka annak tehát, hogy a három tanuló nem tudta megmutatni a határt, azzal érveltem, hogy 1. május hó 4-ikétől 9-ig bezárólag, tehát közvetlenül a tanfelügyelő ur látogatása előtt végeztem a községben a tankötelesek összeírását; 2. hogy közvetlenül az összeírás előtt helyettesítettem 4 hétig a beteg Dollenczné kártársnőt, amely okoknál fogva nem volt elegendő időm a már elvégzett tananyag ismétlésére és 3. hogy a gyermekek éppen ezen a héten tanulták Horvát és Szlavoniát, mint Magyarország V-ik kerületét és azt az egy kerületet mutogatván a térképen folytonosan, némiképp elfelejtették a tanulatkat. Azt hiszem, elég markans érvek, hogy a gyermekek ezen hibájuk megbocsáttassék. Tanfelügyelő ur kívánatára kiszólitottam a térképhez legjobb tanítványomat is és ez megmutatta Magyarországot teljes határát, hozzávéve Horvát és Szlavonia területét is, ami ugylátszik kikerülte Hegedűs János ur figyelmét, mert nyilatkozatában az ellenkezőjét állítja. Ez tehát a tény. Így volt ez és nem másképp és csakis ez történt, semmi egyéb. Így fogja azt igazolni maga a tanfelügyelő ur is és a tanulók szintén egytől egyig. Én ezen „földrajz históriának” nem tulajdonítottam és most sem tulajdonítok nagy fontosságot, annál is inkább, mert tanfelügyelő ur, habár négyszem közt figyelmeztetett ezen körülményre, a közös konferencián szóba sem hozta azt, ami annak a jele, hogy tanfelügyelő ur úgy fogta fel a dolgot, a mint tényleg áll és arra vonatkozó védekezésemet elfogadta. Azt hiszem, joga volt hozzá így cselekedni. De ha ezek után is a fentiekért engem valami felelősség terhelve, vállalom azt most is, szüntegy nyugodt lélekkel fogom viselni az azzal járó következményeket. Mind a többit, ami ezen ügygyel kapcsol-

A „TORONTÁL” tárcája

É v a.

Ki tudja hányadik Éva volt, aligha tudná kiszámítani a legármányosabb angol statisztikus is, elég az hozzá, hogy Éva volt s a Kárász családban az első, mint a hogy első volt, mint „ifju özvegy” is. — A régiek a legbanálisabb módon, 40—45, sőt 50 évig is együtt cipelték a keresztet, melléjük rendelt élettársal, akkor, aztán, szép egymásután elmentek abba a mennyországba, hol az ő házasságuk köttetett; mert az még ott köttetett, a mit a Kárász Éváról aligha lehetne elmondani, jó lélekkel.

Ez nem érdekházasság volt, hanem okos házasság.

A familia legalább annak tartotta, az ismerősök is, az idegenek is, sőt, az Isten bünül ne rója fel, maga a menyasszony is. — Egy menyasszony, ki a házassággal meg van elégedve! Talán a völegény nem is jött számításba.

Szóval okos dolog volt, a könnyű véru, villogó szemü, kacagó Kárász Évát oda adni, a komoly, nyugodt fiatal fiskálisnak, a kinek a kezdődő klienturájáról csodákat beszéltek, a kiket aztán be is igazolt az Éva asszony plüss mantilája, brokát ruhája, angol parfümje rococó szalonja, de erre a sok jó és okos dologra, a sors ostoba módon rácsáfolt, mikor egy hűvös, szélvész eszi napon, az orbánc belekapott a fiskális ur sápadt arcába, huszonnégy óra alatt olyanná fujta, mint egy szakajtó, a huszonötödikben aztán visszakapta a régi formáját, de valamivel még sápadtabb volt, mert a domboru homlok s a komoly nézésü szemek mögü kinos vergődéssel kiszállt a lélek.

Igy lett Éva asszony, a családban szám szerint az első „ifju özvegy”, mint a hogy Évának szintén első volt. És ezzel a modern aktual, hogy özvegygyé lett, mintha befejezte volna összes modern allűrjeit, úgy vagy hat hónap múltán olyan szerelmes volt, mint egy cica s a legpolgáribb módon, antik genreből, kunyhóról, fekete kenyérről s boldogságról álmodozott. Igaz ugyan, hogy ez még elég józanság az olyan szerelmesektől, a kik tényleg nem remélhetnek süppedő szőnyegü rózsaszín budoirt, mert bizony a Stiller Laci aljegyzői fizetésével, tényleg jobb volt a kunyhó stb. mellett maradni.

Persze, azért mikor oly erősen fogadkoztak, erre nem egészen komolyan gondoltak; a kunyhó és fekete kenyérből, mindössze a boldogságot acceptálták, mint olyat, ami egy törvényszéki bíró discért berendezésü lakásába is elférhet.

Szóval, ez a szerelem egész ósdi volt, tervezgetéssel, reménykedéssel, apró féltékenykedéssel fűszerezve s előkelővé, modernné csak akkor lett, mikor Stiller Laci rájött, hogy a discrét berendezésü lakás megalapításában igen előnyös dolog, ha a táblai elnök ur is beleavatkozik s a boldogságot pedig igen ügyes kis kezekkel tudná beleköltöztetni nevezett elnök ur Giza nevü leánya.

És Stiller Lacinak nem kellett ez irányban magyarázatokat tartani, az Éva asszony szerelmes szíve, meg éles szeme, vajmi hamar észrevette a dolgot.

Mert, mit nem vesz észre egy asszony, ha szerelmes? Mindent, még azt is, ami nincs.

Tehát, mikor észrevette azt, hogy most már ő csak harmadik a játékban, kijátszotta az utolsó s most már egyetlen kártyáját, a herc-dáma helyett a lemondó martyr-asszonyt.

És a játék eldőlt. A szenvedő, érzelmes,

bánatos, lemondó levélre megjött a heves, feljajduló válasz, szintén lemondással a végén. Micsoda óriása örültség, elhitetni akarni egy asszonnyal, hogy lemondanak róla. — Egy asszonnyal, a kinek minden csepp vére, mely forró és piros, telítve van imádattal, meg gyűlöléssel, önzés és önfeláldozással, lemondással és követeléssel, szerelmes odaadással, meg rideg ellentállással. — Éva asszony boldogtalan volt s sivárnak találta az életet, fakónak a szívárványszínü napernyőjét, gyászosnak a cseresznyepiros, mohrózás toque-ját s a legigazabb elhatározással gondolt a halálra.

Mert, nem jó az embernek egyedül élni s főképp nem jó annak, akinek a szívéből úgy kell kilakosítani valakit s Éva asszony konstatálta hogy nemcsak nem jó, de nem is lehet. Meg akart halni, másfél év múltán, hogy a sápadt arcu, fiskális ur ott pihent a nagy szürke márványkő alatt.

Ügyes fondorlattal csinálta a dolgot; a kacagóknak, mielőtt kacaghattak volna, betömte a szájukat egy kis romantikával. Felvette az egyetlen maradék fekete ruháját, csak ez az egy volt, azt hitte, azután mindig rózsaszinbe járhat s ezt Stiller Laci erősen bizonyítgatta annak idején, szedett egy nagy esomó halvány rózsát s az ő bájos, vontatott lépéseivel a hogy azelőtt a korzón sétált, kiment a szürke márványkőhöz, odahintette a rózsákat mind, annak a sirlára, kire most legkevésbé gondolt s megint az alsó utcákon ment haza, de a hol két ablakból láthatták azok, akik majd holnap bizonyítani fogják, hogy „nem Stiller Laciért tette, bizony nem; tulajdon szememmel láttam, hogy az estenden a temetőből jött, bizony no!”

Mikor otthon egyedül volt, az elhatározás végtelen nyugalommal teljesen megérlelődött benne. Nagyon fájt a szíve s nagyon egyedül volt.

latos személyem, hazafiságom, becsületelem vagy tanítói reputációm ellen irányul, vagy irányulna. bárki részéről jöjjön az — mint rosszakaratu inszINUÁCIÓT — visszautasítok. Ezen ügyben ez első és utolsó szavam.

Perlasz, 1903. június hó 17-én.

Maximcsev Vitomir,
osztálytanító.

H I R E K.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/2-től 1/8-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad. Zuhanyfürdő egész nap.

— **Az állandó választmány ülése.** Nagybecskerek város állandó választmánya ma délután 3 órakor a városházán a bégai vashidak építésénél való felügyelet dolgában ülést tartott.

— **Hittani vizsga.** A helybeli állami elemi iskolában ma délelőtt tartották meg Gaál Imre kerületi esperes elnöklése mellett a róm. kath. hittani vizsgát, amelyen a róm. kath. hitközség részéről annak elnöke, Franz J. L. volt jelen. A vizsga szép eredménye ezúttal is Wagner Nándor róm. kath. hitoktató fáradságot nem ismerő buzgalma miatt tett tanúságot.

— **Temetés.** Tegnap délután temették el nagy részvét mellett id. Bauer Pál polgártársunkat, megyebizottsági és városi képviselőtestületi tagot, aki e hó 16-án hunyt el munkás életének 56-ik évében. Temetésén a család tagjain s az óriási gyászoló közönségen kívül megjelent a vármegyei tisztikara küldöttségileg, a városi tisztikara teljes számban s több egyesület és testület, melynek az elhunyt tagja volt. A gyászszertartást Wagner Nándor hitoktató végezte Brunner Jakab, Schipper János és Engel Ferenc segédlelkészekkel. A nagyszámú koszoru közül a következőket sikerült feljegyeznünk:

Egyetlen gyermekének — megtört anyja. Für meinen unvergesslichen Gatten — Therezia. Szeretett apáknak — Haina, Hermin. Szeretett otatának — Palika. A legjobb apának — Pál. Mária. Felejthetetlen apáknak — Giza, Józsi, Ada. Szeretett jó apáknak — Laura, Doctor. Szeretett apjuknak és nagyapjuknak — Paula, Gyuri, Imre, Gyurka. Szeretett apának és nagyapának — Rózsika, Lajos és gyermekeik.

A gyászszertartás végeztével a koszorúkkal borított ércokporsót kocsira tették s a menet a róm. kath. temető felé indult, ahol a temető kapujánál csendes mise volt, amely után a halottat újból beszentelték s csak úgy helyezték a családi sírboltba, ahol egy munkás s családja boldogításán eltöltött élet után örök álmát alussza. Az elhunyt lelkijáért ma délelőtt 10 órakor az itteni róm. kath. plébánia templomban engesztelő szent miseáldozat volt, amelyen szintén számosan voltak jelen.

Leengedte az ablakfüggönyt, leült a divánra, megnézte a kis revolvert, mikor a másik ablakon bevillant a nyugvó nap vörös sugara, végig futott a kis asztal mosaikján, a revolver ezüst veretű fekete fáján, odament az ablakhoz, hogy ezt az egyetlen sugarat is kizárja innen, abban a percben rohogott ott Pelejtly Ákos a két tüzes vaseressel, gomblyukában az ő virágjával, a fehér violával; elegánsan szalutált a hajlott ostorral az ablaknál álló asszonynak, az meg fehér kis kezével bájosan intett neki búcsút.

Pelejtly Ákos nem tudta, hogy az egy végbucsu intése volt, arra magyarázta, hogy az asszonyka ma jókedvében van s megkérdezheti tőle azt, amit eddig nem mert.

Hogy most megmerte, ennek ékes bizonyossága az a párbeszéd, ami Éva asszony, meg a nénye közt, a kinek minden szive titkát elszokta mondani s így a Stiller affért is — lefolyt.

Csodálkozva tudakolta az asszony:

— De Éva, hogy határozad el magad, hogy a Pelejtly Ákos felesége leszel; igaz, hogy nagyon gazdag, de teljes huszonnyolc évvel idősebb mint te.

Éva asszony csak nézett ki az ablakon, a merről nemsokára Pelejtly a négyesének kellett jönni, míg az öregebb csak sopánkodott, az ő asszonyos jajgatásával, belekevervén a dologba Stillert, boldogságot, sok mindenféle felesleges dolgot; a címikus hallgatása kihozta a türelméből:

— Te igazi Éva vagy!

Éva asszony pedig megvillantotta a fehér fogsorát, összehunyorította a szemét, a mint színe inceselkedve mondta:

— Okosabb kiadásban; mert a Pelejtly Ákos pusztája mégis csak többet ér, mint egy alma.

Bartóky Mariska.

— **Görögpótló irodalmi tanfolyam.** A vallás-és közoktatásügyi miniszter a folyó tanévi görög-pótló irodalmi szünidei tanfolyamra Szabó Kázmér nagyikindai és Cser Gyula pancsovai állami főgimnáziumi tanárokat vette fel.

— **Tornavizsga.** A nagybecskereki áll. felső kereskedelmi iskola növendékei tegnap tartották meg tornavizsgájukat, amely d. u. 3 órakor kezdődött s az iskola udvarán folyt le a tanári kar jelenlétében. A tornavizsga két részből állott, u. m. szabadgyakorlatokból és szorgokorlatokból. Az ifjuság mindkét alkalommal kimutatta, hogy nemcsak lélekben erős és edzett, de testben is s ez utóbbit leginkább Erdős Béla tornatanárnak köszönheti az ifjuság, ki fáradhatatlan buzgósággal oda igyekezett hatni, hogy testben és lélekben erős nemzedéket neveljen a hazának. A felső kereskedelmi iskola tornaversenye délután 5 óráig tartott, a mely után a polgári iskola növendékei tartották meg tornavizsgájukat, amely szintén a legjobb eredményvel végződött.

— **Az Eötvös-utcai állami iskolában** a következőleg módosítva tartják meg az évről-évre: Június hó 22-én d. e. 8 órakor a IV-ik fi-osztály. Tanít: Bányai Jabab. Elnök: Dr. Haidegger Lajos. Június hó 23-án d. e. 8 órakor az I. fi-osztály. Tanít: Kuss Berta. Elnök: Dr. Végh Lajos. Június hó 24-én d. e. 8 órakor a II. fi-osztály. Tanít: Osztie Béla. Elnök: Dr. Brájer Lajos. Június hó 25-én d. e. 8 órakor a II. leány-osztály. Tanít: Dold István. Elnök: Franz J. L. Június hó 26-án d. e. 8 órakor a III. fi-osztály. Tanít: Fröhlich Pál. Elnök: Dr. Klein Mór. Kézimunkát tanította: Kuss Berta.

— **Az aranylakodalom.** Vettük a következő két meghívót:

Az Isten véghetetlen kegyelme megengedte, hogy szeretett hitvesemmel Rosenfeld Jozsefával, akivel felszázad óta boldogan és megelégedetten élünk az aranylakodalmat megünnepelhessem. Családi ünnepünk fényét emeli, hogy ugyanekkor tartja Miksa fiam esküvőjét Bárány Mariska kisasszonnyal. E családi ünnepre, a melyet e hó 21-én d. u. 5 órakor tartunk a szegedi zsinagógában, tisztelettel meghívom. Szeged, 1903. június havában. Löwinger Salamon.

Bárány Salamon és neje, Löwinger Salamon és neje tisztelettel meghívják gyermekeik Mariska és Miksa esküvőjére, a mely f. évi június hó 21-én d. u. 5 órakor a szegedi zsinagógában tartatik. Szeged, 1903. június havában.

— **A kereskedelmi és iparkamara ülése.** A temesvári kereskedelmi és iparkamara tegnap tartotta Temesvárott rendes havi ülését Tedeschi János keresk. tanácsos elnöklésével, melyen Torontálból Bogdan M. nagyikindai tag volt jelen. A jelentések során előadják, hogy a földmívelésügyi miniszter közli a kamarával, miszerint a kamara ez irányú óhájának megfelelően a beruházási munkálatok egybeállításával alkalmas sikerült a Béga-csatorna a temesvár-nagybecskereki szakaszának hajózási rendezéséhez szükséges költségeket is az előirányzat költségterveinek közé felvéteni, mi által a nagy horderejű tervnek gyors megvalósítása biztosított. Az újságkiadók országos szövetsége a publicistika és hirdetésjelentőségének kapcsán a kamara figyelmét azon sajnós körülményre hívja fel, miszerint üzletvilágunk e bevált segédeszközzel szemben idegenkedést tanúsít. A kamara elhatározta, hogy a hírlapokban ez irányú felhívást fog intézni a kereskedők-höz, valamint a kerületbeli jelentékenyebb cégeket közvetlenül is fel fogja szólítani.

— **Örült a fútcán.** Kinos feltűnést keltett tegnap este a fútcán egy Csókás István nevű ember, aki az utcán hangosan orditozni kezdett, úgy, hogy a sétálók a kiabáló ember köré csoportosultak. A gyorsan megérkező rendőrök azonban a gyanus kinézésű embert rögtön lefogták s átadták a városi orvosnak, aki mindjárt látta, hogy a szerencsétlen ember elméje meg van zavarva. Az elmeháborotat az itteni József kórházba szállították, a hol megfigyelés alatt áll.

— **A sintér gyilkosai.** Megirtuk, hogy Novákovits Nika melencei 63 éves cigányt, ki a község gypmestere volt, hétfőre virradó éjjel az ittvárnoki országot melletti árokban meggyilkolta találták. Az ismeretlen tettesek kinyomozására a csendőrség azonnal megtette a szükséges intézkedéseket és Huszák János csendőrszervező erélyes nyomozását siker is koronázta, amennyiben az elvetemült gyilkosokat Novákovits László és Radu Mihály cigányok személyében elfogta, akik be is vallották bűnüket. A szörnyű tett okául bosszút emlegetnek a gyilkosok, akiket átadtak már a nagybecskereki kir. ügyésznek.

— **Gépezetek vizsgálata.** A gőzgépezetlők és gőzkazánfűtők vizsgálata a Temesvárott szervezett bizottság által 1903. évi július hó 4-én reggel 8 órakor a m. kir. államvasutak műhely épületében fog megtartatni. A vonatkozó szabályszerűen felszerelt kérvények a m. kir. ker. ipar-felügyelőhöz, Temesvár (Józsefváros, Hunyady-ut 23. sz.) címezve, legkésőbb a megelőző napon nyújtandók be.

— **Talált szivartárca.** Muzslyán e hó 12-én, a kisdödő-ünnepély alkalmával a bejárónál egy barnabőrből készült szivartárca találtatott. A jogos tulajdonos a talált tárgyat kellő igazolással a rendőrségen átveheti.

— **Razzia.** A nagybecskereki rendőrség az éjjel nagyobb szabású razzia-tartott, mely alkalommal két csavargó leányt elfogtak. A csavargó leányokat a rendőrség el fogja távolítani a városból.

Irodalom.

* **Polgári perrendtartás.** A Stempel-féle „Tudományos Zsebkönyvtár” jogtudományi csoport ismét gazdagodott. A 140/141. sz. alatt a magyar polgári perrendtartást dolgozta föl dr. Pajor Ernő ösmert nevű jogi író. A sommas törvény megalkotása óta ez az első mű, mely az egész perjogot szervesen tárgyalja s így nemcsak mint tankönyv, de mint gyakorlati kézikönyv is hézagpótló; e mellett a perrendtartás javaslatát is figyelembe veszi. Tömör és világos irály, eredeti rendszer s az elmélettel való takarékoság mellett kitűnő gyakorlati érzékre valló felfogás jellemzik a munkát. Megrendelhető Stempel Károly kiadónál, Pozsonyban és minden hazai könyvkereskedésben. Ára 1 kor. 20 fillér s egyes példány postadíja 10 fillér.

* **Könyv az „Életpályáról.”** Ezen érdekes munkája Ferenczy István nagyszabású áll. főgimnáziumi igazgatónak, most már a harmadik javított és a legújabb viszonyokhoz alkalmazott, bővített kiadásban jelent meg Stempel Károly könyvkiadónál Pozsonyban. Az „Életpályák” első és második kiadásánál is kiemeltük annak közérdekű, hézagpótló voltát. Biztos utmutatással szolgál ezen mű az életpályát választani akaró ifjúságnak, egyszersmind üdvös kézikönyv a család-apáknak, gyámoknak és tanferfiaknak is. Ezen harmadik kiadás, mely tetemesen bővített alakban látott napvilágot, kétszeres elismerésünkre tarthat számot, mert valóban nincsen olyan közpályá bazánkban, melyre vonatkozólag e hasznos kötetben ne kapnánk felvilágosítást. Fel van itt sorolva mindaz, ami a pályák fontos kérdéseire vonatkozólag a minősítő és szervező törvényekben, szabályzatokban, iskolai értesítőben és hivatalos lapokban szétszórtan megjelent. Kétszeres hasznát veheti ezen munkának mindenki, akinek pályaválasztás előtt álló fia vagy rokona van, mivel a legkülönbözőbb állások közötti különbséget könnyen felismerheti és ez által a körülményeknek, az illető ifju tehetségének és képzettségének legjobban megfelelő tudja kiválasztani. Az „Életpályák” harmadik kiadása füzve 4 korona, be-kötve 5 korona.

Közgazdaság.

A mezőgazdasági termékek értékesítése.

Az országos központi hitelszövetkezet torontálvármegyei képviselőisége a következő körlevelet intézi a megyei szövetkezetekhez: Ösmertes önök előtt az, hogy a gazdasági szövetkezetek egyik legfontosabb feladatát az képezi, tagjaik közös gazdasági érdekeit előmozdítani, a mezőgazdasági termékek olcsóbb előállítását, feldolgozását, jobb értékesítését elősegíteni.

E feladatukra kívánunk alkalmat adni, midőn azt tanácsoljuk, hogy sürgős határozathozatal tárgyává tegyék azt, vajjon viszonyaik, nevezetesen tagjaik részbeni szükséglete nem tennék-e kívánatosá egy gőzcséplőgépek közös használatra való beszerzését?

A külföldi szövetkezetek a különféle gazdasági gépeknek közös használatra való beszerzésével igen kedvező eredményeket értek el, talajuk termő erejét emelték, terményeik minőségét javították, munkaerőt és termelési költséget megtakarítottak. Mi azonban nem ezen eredményekre akarjuk figyelmüket felhívni, hanem azon eredményre, melyet a főt. Kögl Béla r. k. plébános buzgó vezetése alatt működő écskai hitelszövetkezet a gőzcséplés terén a múlt évben tagjai általános megelégedésére elért. Az említett szövetkezet igazgatósága a múlt év nyarán elhatározta, miszerint tagjai közös használatára 5280 koronán megvesz egy jó állapotban levő, szakértő bizottság által kipróbált és ajánlott 10 lőerejű cséplőgépet.

Alig kezdte meg e gép működését, a tagok oly nagy számban jelentkeztek, hogy gabonájukat a szövetkezet gépeivel kívánják csépltetni, miszerint az igazgatóság a jelentkező tagok és tagként belépni kívánók számára való tekintettel egy második új gép beszerzését elhatározta, mely a leszállítási költségekkel együtt 10.400 koronába került.

E két géppel az écskai szövetkezet július 21-től szeptember 10 dikéig 41 egész munkanap alatt 8000 mm. csépett.

Vám fejében a tagok a csépett gabona 7%-kát engedték át, a vízfordásért mázsánként 4 fillért térítettek meg, az örnek díjazásához minden 10 mm. után egy kg. gabonával járultak hozzá. A behordott gabonának tűz elleni biztosítását a szövetkezet eszközölte és fizette.

Cséplési ajánlatot a szövetséget csak azon tagoktól fogadták el, kik arra kötelezték magukat, miszerint gabonájukat legalább öt éven át a szövetséget által csépelteik. A jelentkező tagok két csoportra lettek osztva, melyek tagjai számot huztak, mely az egész időtartamra az illető sorozata marad. A múlt évben a cséplést az első szám kezdte, az idén a második szám kezdte, az első szám befejezi, a jövő évben a harmadik szám kezdte, a második befejezi, és így tovább.

Természetes dolog, hogy a gabona elhelyezésénél a sorrendre ügyelni kell, e végből lehetőleg közös szerű használandó, nehogy a gép vontatásával idő fecsérletessék el. Ettől azonban a helyi viszonyok szerint el lehet térni, és mi se akadályozza azt, hogy egyes gazdák gabonájukat saját szerűjökön el ne csépeltesék.

A többször említett szövetséget a közös cséplés ellenőrzésére napibiztosnak egy igazgatósági tagot küldött ki, mire az igazgatóság tagjai felváltva is vállalkozhatnak. E napibiztos felügyelt a munkára, a mázsálásra, kiszámította a vámdíjat és egyéb a szövetségi tag által fizetendő költséget (vizhordás, ördj) és képviselte a szövetséget mindenemü érdekeit. A 7% vámból a munkások 3%-ot, a gépész 1/2%-ot kapott. A fűtőket a szövetséget fizette, havi 80 koronával, a vizet hordó emberek naponta 3 kor. 60 fillért kaptak, természetesen egyenként. A szövetségetre a cséplés következő eredményével járt. Vizhordás megterítése címén bevett 64 kor. 59 fill. A vámgabona eladásából bevett 3638 „ 93 „

Összesen 3703 kor. 52 fill.

Ennek ellenében kiadott:

Anyagfogyasztás címén	273 kor. 93 fill.
Különléle költség „	131 „ 68 „
Tűzbiztosítás „	286 „ 23 „
Fizetések „	258 „ 10 „
Napidíjak „	82 „ — „
Az Országos közp. hitelszövetkeztől kapott kölcsön kamatai címén	354 „ 41 „

Összesen 1386 kor. 35 fill.

Maradt tehát tiszta nyereségeként 2317 korona 17 fillér, mely a szövetséget által a cséplőgépek beszerzési költségének törlesztésére volt fordítható. Ez eredményből láthatja a t. igazgatóság, hogy egy közös cséplőgépek beszerzése az esetben, ha tagjainak elég gabonájuk terem, és azok legalább öt évre kötelezőleg a cséplőgép használatát megígérik, nemcsak kockázattal nem jár, hanem egy külön gép tartalékalap létesítésére módot nyújt, és lehetővé fogja tenni a szokásos cséplési vámszázalékot mérsékelni, a cséplőgépnek mint munkások alkalmazott szegényebb szövetségi tagoknak keresetét biztosítja.

E meggyőződésben lévén, melegen ajánljuk, hogy egy gőzcséplőgépet beszeressenek, és pedig vagy egy 10 lóerejűt, vagy esetleg viszonyaikhoz képest kisebbet, 8 vagy 6 lóerejűt.

Hívják össze késelem nélkül a tárgy közlése mellett tagjaikat, adják elő tervüket, és ha azt észlelik, miszerint tagjaik körében meg van a hajlandóság a közös cséplésre, akkor hívják fel azokat, hogy magukat arra kötelezzék és pedig mint már említettük, legalább öt évre. Ha 500 hold gabona cséplése biztosítva látszik, akkor bátran határozhatják el egy 10 lóerejű cséplőgép beszerzését, mert biztosra vehetik, hogy gépük helyes kezelése mellett a cséplő gazdák száma szaporodni fog.

Határozatukat terjeszszék fel jóváhagyás végett az Orsz. Közp. Hitelszövetkezethez, és kérjék azt, miszerint a gépvásárláshoz szükséges pénzt kölcsönözze. Megemlítjük, hogy a gép elhelyezésére felszert is kell majd bérelniök, vagy építeniök, és így erről is gondoskodniök kell. Ha az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet határozatukat jóváhagyta, akkor bízzák meg két tagjukat, hogy Budapesten valamelyik gépgyárban a gépet megvásárolják. Ezzel több száz koronára rugó ügynöki jutalékot takarítanak meg, míg a két tagnak utazási költsége legfeljebb 100 koronát tesz ki. Midőn végre megjegyezzük, hogy az Orsz. Közp. Hitelszövetkezet legközelebbi „Értesítő”-jében a gőzcséplőgépek közös használata körül követendő eljárás részletei közölve lesznek, arra kérjük, hogy ezen körülmények elintézésére vonatkozó határozatát közölni sziveskedjék.

Maradunk szövetségi üdvözléssel

Az Országos Központi Hitelszövetkezet torontálmegyei képviselősege.

Sport.

× **Urlovasok kirándulása.** A torontálmegyei agarasztársaság minden évben szebbnél-szebb urlovas kirándulást rendez és ezen bejárják Dél-magyarország festői szép vidékeit. Az urlovasok vezetője az idén gr. Bissingen Ernő jámi és a kirándulás rendezője Gyika Elemér dézsánfalvi nagybirtokos volt. A kirándulásban részt vettek: br. Baich Iván torontáli, Purgly László és ifj. Urban Péter aradi, Juhos Gyula temesi nagybirtokosok. Június 7-én Temesváron volt a gyűlékezés, a hova az urlovasok egyrésze lóháton jött meg, Purgly László nevével Arad-

ról, Gyika Elemér Dézsánfalváról egy tourban mintegy 58-60 kilométert lovagoltak. Június 8-án vette kezdetét a távlovaglás Temesvárról Buziásra, hol a fűrdőt tekintették meg urlovasaink. Június 9-én Buziásról Lugoson át Facsetre mentek. Lugoson a főispán, az alispán és több nagybirtokos ünnepélyesen fogadta őket, június 10-én Facsetről Dévára mentek, hol az erdélyi főurak és birtokosok társasága várta őket és szíves magyaros vendéglátás után másnap, június 11-én részint kocsin, részint lóháton elkísérték urlovasainkat Hátszeg felé. Hátszegre délután érkeztek, jövetelük előre jelezve, Hátszeg házainak ablakaiban az erdélyi szépek kíváncsi szemeiben gyönyörködhetek. Június 12-én pihenési nap volt. A társaság Hátszegről vasuton Petrozsényba utazott. Június 13-án Hátszegről Karánsebesre lovagoltak urlovasaink, mely ut 73 km-t tesz ki. Ezzel elérték végállomásukra, hol friss jó erőben és a vidék szépségeitől elragadtatva szétváltak.

TÁVIRATOK.

A kormányválság.

A kabinetalakítás.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben beszélnek, hogy Tisza Istvánnak nem fog sikerülni a kabinetalakítás. Tisza István gróf állítólag már meg is győződött sikertelen kísérletezéseiről. De még nem hagyott fel a reménnyel. Délelőtt fölkereste a Házban Apponyi Albert gróftól s vele egy óra hosszat tanácskozott, utána pedig Tallián Béla és Daniél Gábor alelnökökkel konferált. Ugy hirdik, hogyha Tisza István gróf megbízatásával ma nem bír eredményt elérni, akkor holnap Bécsbe utazik a királyhoz és jelentést tesz, hogy nem sikerül kabinetet alakítania.

Azt beszélnek, hogyha Tiszának nem sikerülne a kabinetet megalakítani, akkor a király Wekerle Sándort bizza meg a kabinetalakítással.

Hieronymi Károly, akit a kereskedelmi tárcára kombináltak, ma bent járt a képviselőházban s ott többek előtt kijelentette, hogy nem hajlandó a tárcát elvállalni.

Andrássy Gyula a királynál.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király Andrássy Gyula gróftól magához kérte audienciára és Andrássy még a mai gyorsvonattal elutazott Bécsbe.

A volt nemzeti-párt állásfoglalása.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A volt nemzeti párt tagjai több ízben és több csoportban tanácskoztak ma délelőtt. Délben a nemzetipártiak és több velük tartó képviselő, mintegy hatvanan gyűlésre jöttek össze, hogy megbeszéljék álláspontjukat. Valószínűleg azt határozzák, hogy egyelőre várakozó állást fognak elfoglalni.

Az elnökválság.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Apponyi Albert gróf hír szerint ma délelőtt elnöktársaival közölte,

hogy a képviselőház legközelebbi ülésén bejelenti lemondását az elnökségről írásbelileg, de indokolás nélkül. Az alelnökök addig vezetnek a tanácskozásokat, míg új elnököt nem választanak s akkor, ha a szolidaritás megkövetelné, lemondásukat az új elnöknek jelentenék be. Az új elnök személyére nézve még ma is Tallián Bélát emlegetik, bár állítólag Tallián nem hajlandó elvállalni az elnökséget.

A függetlenségi párt és az obstrukció.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) A függetlenségi párt mintegy 30 tagja a belvárosi kávéházban tanácskozást tartott, amelyen kimondták, hogy a technikai obstrukciót mindaddig folytatják, míg a katonai javaslatokat le nem veszik a napirendről.

A szerbiai események.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról táviratozzák: Az orosz hivatalos lap kommunikét közöl, a melyben Karagyorgyevics Pétert elismeri Szerbia királyának, egyben azonban hangsúlyozza, hogy a királynak kötelessége a gyilkosokat megbüntetni.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból táviratozzák: A szerb küldöttség holnap utazik Budapestre, a hol az új királyt fogadja s azután Belgrádba lekerül. Péter király szombaton érkezik Budapestre és innen a fogadtatás után nyomban tovább utazik Belgrádba.

Az amerikai hajóraj Németországban.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kielből jelentik, hogy az amerikai hajóraj a jövő héten kedden odaérkezik. Az amerikai hajóraj fogadtatására nagyban készülnek.

A szocialisták győzelme Németországban.

Budapest, június 18. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből táviratozzák: Politikai körökben nagy feltűnést kelt a mostani birodalmi képviselőválasztásokon a szocialisták tetemes megszorodása. Eddig ugyanis 60 szociáldemokrata képviselőt választottak, 117 kerületben pótválasztás alá kerülnek a szocialista jelöltek, a kik közül körülbelül 30-at megválasztanak, úgy, hogy a legutóbbi birodalmi gyűlésben helyet foglalt szociáldemokraták száma 58-ról előreláthatólag 90-re szaporodik.

Határidő-üzlet.

Budapest, június 18. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak kissé csökkentek. Déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre)	7.32 — —
Tengeri (júliusra)	6.26 — —
Tengeri (augusztusra)	6.31 — —
Zab (júliusra)	5.21 — —
Zab (augusztusra)	5.40 — —
Rozs (októberre)	6.16 — —

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen megtörve azon súlyos csapástól, mely bennünket a szerető férj és legjobb apa

ID. BAUER PÁL

mészáros, megyebiztosági és városi képviselőtestületi tagnak

halálával ért, nem róhatjuk le hálánkat külön mindazoknak, kik temetésén való részvételükkel óhajtották fájdalunkat csillapítani s ezért ezuton mondunk mindnyájuknak köszönetet.

(515-11)

A Bauer-család.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.

Érvényes 1903. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versez, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 55 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 4 óra 35 p.
Budapest—Nagyikindáról: este 9 óra 53 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Versezről, Alibunárról és Temesvárról: este 7 óra 15 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 28 p.
Pancsováról: reggel 7 óra 23 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 6 óra 55 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versezre: délután 4 óra 45 p.
Pancsovára: délelőtt 8 óra 23 p.; délután 6 óra 20 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 11 óra 12 p.; este 6 óra 46 p.
Nagyikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Temesvár, Versez, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 10 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Most jelent meg!

SOMFAI JÁNOS

KUTYAVÁR
ÉS MÁS APRÓBB HISTÓRIÁK

című új könyve.

Kapható a TORONTÁL szerkesztőségében.

ára füzve 3 korona,
diszkötésben 5 korona.

325—x.52

Szerbnagyszentmiklós község előjárósága.

4075. sz. 1903.

512—3.2

Árlejtési hirdetmény.

Szerbnagyszentmiklós községképviselő-testülete 1903. évi május hó 8-án kelt és a törvényhatóságnak 872. kg. 17339/1903. sz. alatt jóváhagyott határozata folytán, valamint a nagyméltóságú m. kir. vallás- és közoktatási miniszterium által jóváhagyott tervek alapján egy 10 tantermű iskola építésére 72.593 kor. 44 fillér költségel-irányzattal írásbeli zárt ajánlati árlejtési hirdetnek.

Az ajánlatok, melyekhez a vállalati összeg 5% megfelelő bántpénz akár készpénzben, akár óvadékképes értékpapírokban legkésőbb folyó évi június hó 30-ig Szerbnagyszentmiklós község előjáróságához nyújtandók be, később érkező vagy távirati ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az építési bizottság fentartja magának a jogot, a beérkező ajánlatok közül — tekintet nélkül az ajánlati összegre — azt fogadhasssa el, melynek betérjesztője az építés gondos és kifogástalan kivitelére a legtöbb garanciát képes nyújtani.

Az építési tervek és költségel-irányzatok Szerbnagyszentmiklós község jegyzői hivatalában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Szerbnagyszentmiklóson, 1903. évi június hó 15-én.

A községelőjáróság.

„Torontálmegyei Tűzoltó-Szövetség”.

35. sz. 1903.

516—3.1

Meghívó.

Torontálmegye tűzoltó-szövetsége folyó évi június hó 28-án d. e. 10 órakor Nagybecskereken a vármegyházán (főispáni kisterem)

rendkívüli közgyűlést

tart, amelyre a szövetségnek tagjait ezennel meghívom.

A közgyűlés tárgyai:

1. A II-ik alelnöki állás betöltése.
2. A rendezendő tűzoltó-tanfolyam.
3. A tűzoltóságok ellenőrzésének kérdése.
4. Indítványok s netán még beérkező ügyek.

Nagybecskerek, 1903. évi június hó 16-án.

Dr. Dellimanics s. k.,
elnök.

Megjegyzés. Az alapszabályok 4. §-a értelmében minden már szervezett tagtestület, saját tagjainak számarányában választás útján a szövetségi gyűlésre szavazattal bíró képviselőket küldhet, a még nem szervezett tűzoltó-testületeket a szövetségi közgyűlésen az illető község képviselő-testületének kiküldöttje képviseli. 7. §. A közgyűlés alakul az összes szövetségbeli tagtestületeknek e célra igazolvánnyal ellátott képviselőiből. Minden tagtestület 30 működő tagig egy képviselőt, 30 tagon felül pedig minden további megkezdett 50 tag után ismét 1—1 képviselőt választ saját közgyűlésén 3 évre; a még nem szervezett tagtestületeket az illető község képviselőtestületének kiküldöttje képviseli. A választott képviselők nevei és az azokban történt változások a szövetség elnökének bejelentendők.

A közgyűlési indítványokra nézve ez a rendelkezés áll fenn: 9. §. A közgyűlésen tárgyalatni kívánt indítványok a közgyűlés napját megelőzőleg 8 nappal az elnökségnél adandók be.

KIS NEMESI BIRTOK

Ugocsamagyében, egy tagban,
80 ezer koronáért eladó.

A vételnél 10 ezer korona fizetendő, a többi 30 éven belől 5% kamattal tetszés szerint törleszthető. Szántó 260 magyar hold, belsőség 19 hold, hegység fiatal erdővel 224 hold. (506—6.3)

-- -- Cim a kiadóban. -- --

Harisnya-gyár.

Van szerencsénk a n. é. közönség tudomására adni, hogy a helyben már évek óta fennálló

harisnyáaru-gyárat átvettük.

Gyárunkat a legújabb szövőgépekkel szereltük fel, miért is abban a kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden e szakmába vágó cikket, ugymint: **női harisnyát, keztűt, férfi-harisnyát, sportinget, gyermek-harisnyát**, szabadalmazott módon szöve, **mindenféle mintában**, kötésekét finom gyapotból, cérnából és selyemből gyártva készíthetünk.

Elvállaljuk továbbá a legfinomabb, minden színű és mintájú harisnyák javítását is.

Tisztelettel

Kugler Lipót és fia,
Nagybecskerek, Bakics-utca.

(498—10.2)

A nagyikindai járás főszolgabírájától.

4678/I. 1903. szám.

517—3.1

Pályázat.

Torontálmegye nagyikindai járásához tartozó Mokrin községben az állatorvosi állás lemondás folytán megürésedvén, arra pályázatot nyitok. Ezen állással évi 1200 korona fizetés és a szabályrendeletileg megállapított busszemlési, nemkülönbben a nagyméltóságú m. kir. földmivélségi miniszterium 95.000/1900. szám alatt kiadott rendeletének 181 §-ában meghatározott díjszedéssel van egybekötve.

Megjegyzem, hogy Mokrin község 9000 felüli lakossága tulnyomó többsége szerbajku, miért is a szerb vagy rokon szláv nyelv tudása kívánatos volna.

Felhívom ezen állásra pályázni óhajtó okleveles állatorvosokat, hogy pályázati kérvényüket folyó évi július hó 4-ig küldjék be hivatalomhoz.

Nagyikindán, 1903. évi június hó 13-án.

Tellecsky,
főszolgabíró.

Leszállított
fürdőáruk

a Steigerwald-féle
uszodában.

100 jegy ruha nélkül 20 kor.
100 jegy ruhával 24 kor.

(493—5.4)

13 103/I. 1903. szám.

Magy. kir. államvasutak
Üzletvezetőség Aradon.

Pályázati hirdetmény.

(Talpfák szállítása iránt.)

A magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetőségének 1904. évi január havától ugyanazon évi április hó végéig szállítandó 17.000 darab 1.5 m. hosszú 0.18 alsó, 0.13 felső szélességgel és 0.13 m. vastagsággal bíró, lehetőleg száraz III. rangú tölgytalpfára van szüksége, amelyek szállítására nézve ezennel nyilvános pályázatot hirdetünk.

A szállításra vonatkozó részletes feltételeket magában foglaló pályázati feltételek, valamint az általános és különleges szállítási feltételek a pályázati határidőig naponként a hivatalos órák alatt valamennyi államvasuti üzletvezetőségénél megtekinthetők, illetve a szóban levő pályázati feltételek az alulírt üzletvezetőségénél ingyen kaphatók, míg az általános és különleges szállítási feltételek csakis készpénzfizetés ellenében a magyar királyi államvasutak nyomtatványtárától. (Budapest, Andrassy-ut 73/75. szám alatt) 50, illetve 30 fillérenyi áron szerezhetők meg.

Az ivenként 1 kor. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok ezen alábbi külccimel: „Ajánlat épütfák szállítása iránt 13103/903. számhoz” 1903. évi július hó 10-ikének déli 12 órájáig a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének általános osztálya főnökéhez benyújtandók, vagy posta útján beküldendők. Bántpénz gyanánt az ajánlott mennyiségek értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapírokban 1903. évi július hó 9-iki déli 12 órájáig az aradi üzletvezetőség gyűjtőpénztárána letendő, esetleg posta útján oda beküldendő.

Aradon, 1903. június havában,

(3.1)

Az üzletvezetőség.
(Utányomás nem díjaztatik.)

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.